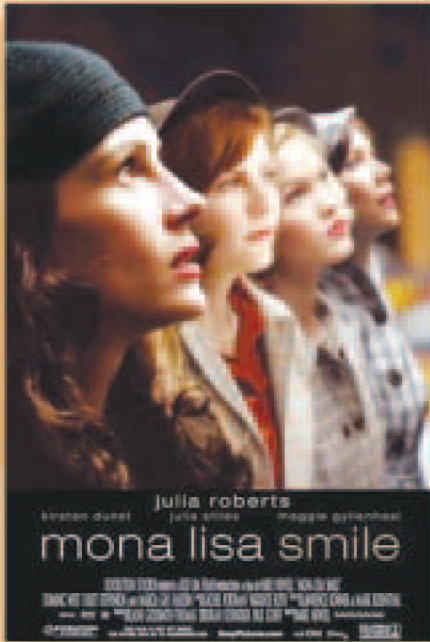

หีบมาเล่า

Mona Lisa Smile

โมนา ลิซ่า : ชีตชีวิต เขียนฝัน ให้บานฉ่ำ

ประเภท Drama/Comedy/Romance

ความยาว 117 นาที

วันที่เข้าฉาย 30 มกราคม 2547

เขียนโดย Lawrence Konner, Mark Rosenthal

กำกับโดย Mike Newell

นำแสดงโดย Julia Roberts, Kristen Dunst, Julia Stiles, Maggie Gyllenhaal, Ginnifer Goodwin, Dominic West, Juliet Stevenson, John Slattery, Marcia Gay Harden, Topher Grace, Laura Allen

เรื่องย่อ

Mona Lisa Smile เป็นเรื่องราวของครูสาวผู้ยึดมั่นในเรื่องของศิลปะและความอิสระทางความคิด Katherine Watson จบการศึกษามาจากมหาวิทยาลัย Oakland State และเดินทางจากแคลิฟอร์เนียมายังเวลเลสลีย์ คอลเลจ ในนิวอิงแลนด์ ในฤดูใบไม้ร่วงของปี 1953 เพื่อสอนประวัติศาสตร์ศิลป์ ในช่วงยุคหลังสงคราม แคทเธอรีน คาดหวังว่าลูกศิษย์ของเธอ ซึ่งเป็นนักเรียนที่เก่งที่สุดและฉลาดที่สุดในประเทศ คงจะใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มาถึงมือของพวกเธอได้ อย่างไรก็ตาม หลังจากมาถึงได้ไม่นาน แคทเธอรีนพบว่าสภาพแวดล้อมภายในสถาบันการศึกษานั้นตรงกันข้ามกับที่เธอคาดหวัง เธอพบว่านักเรียนทำตามแบบอย่างตามพี่เลี้ยงอย่างเคร่งครัด ครูสาวผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษและการวาดรูปบอกไว้ว่า “แหวนหมั้นบนนิ้วนางของหญิงสาว ถูกมองว่าเป็นรางวัลที่ยิ่งใหญ่ กว่าการศึกษาทุกด้าน”

แคทเธอรีนมีแรงบันดาลใจที่จะทำให้นักเรียนของเธอมีความเชื่อมั่นในตัวเอง และตั้งใจศึกษาเพื่อที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพการงานและสามารถสร้างฐานะได้ด้วยตัวของตัวเอง เธอใช้ศิลปะเป็นสื่อที่จะบอกนักเรียนว่า ความเชื่อที่ว่า “**ต้นแบบของผู้หญิงคือการเกิดมาเพื่อเป็นเมียและแม่เท่านั้น**” เป็นสิ่งที่ผิด เพราะผู้หญิงสามารถทำอะไรได้มากกว่านั้นในชีวิต ไม่ใช่เพียงแค่แสดงบทบาทของเมียและแม่เท่านั้น พวกเธอสามารถเป็นทนายความ เป็นครู และเป็นอะไรก็ได้ที่เธออยากจะเป็น

เมื่อแคทเธอรีนสนับสนุนให้ลูกศิษย์ของเธอคิดอย่างเป็นอิสระ ทำให้บรรดาคณะครูและศิษย์เก่าหัวโบราณหลายคนไม่ชอบหน้า ซึ่งก็รวมถึงลูกศิษย์คนหนึ่งของเธอที่ชื่อ เบ็ตตี้ วอร์เรน เบ็ตตี้เพิ่งแต่งงาน และตั้งตัวเป็นศัตรู เธอคิดว่าแคทเธอรีนต่อต้านการแต่งงานเพียงเพราะแคทเธอรีนไม่เคยมีใครมาขอแต่งงาน ซึ่งความจริงแล้วแคทเธอรีนปฏิเสธการแต่งงาน เพราะผู้หญิงอย่างเธอเชื่อมั่นในความรักและความรู้สึกของตัวเอง หากเขาคอนนั้นไม่ใช่ เธอก็ปฏิเสธการแต่งงานด้วยความเต็มใจ เพราะการแต่งงานอาจไม่ใช่เป้าหมายสำคัญในชีวิตของเธอ เมื่อแคทเธอรีนกล่อมให้เพื่อนซี้ของเบ็ตตี้ คือ โจน แบรินตัน สมัครเข้าเรียนต่อโรงเรียนกฎหมายของเยล ขณะที่โจนรอเวลาให้แฟนหนุ่มมาขอแต่งงาน ทำให้เบ็ตตี้ไม่พอใจ จึงออกข่าวโจมตีเธอ แต่สำหรับหญิงสาวหัวดีและช่างคิดอย่าง จิเซล เลวีย์ แคทเธอรีนคือแม่แบบทางสังคม และเป็นทีปประกายที่เธอต้องการ เช่นเดียวกันกับ คอนนี่ เบเกอร์ หญิงสาวที่แสนอ่อนหวานและซื่อๆ กลับได้รับความกล้าหาญจากแคทเธอรีน และเริ่มมีความเชื่อมั่นที่จะเอาชนะความไม่มั่นใจของตัวเองได้

ในขณะที่แคทเธอรีนกำลังได้รับการยอมรับจากนักเรียนในความคิดและแนวทางการสอนของเธอ มันกลับกลายเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้อำนวยการของโรงเรียนไม่ชอบเธอ ผู้อำนวยการหญิงหัวเก่าที่ยึดถือความคิดเดิมๆ คิดว่า แคทเธอรีนไม่ควรใช้ห้องเรียนในการแสดงแนวคิดของตัวเอง หรือทำตัวสนิทสนมและเป็นทีปรึกษาให้กับนักเรียน เธอต้องการให้แคทเธอรีนสอนตามหลักสูตรที่วิทยาลัยกำหนดเท่านั้น และถูกเตือนว่าจะถูกเลิกจ้างหากเธอยังประพฤติเช่นนี้อีก

แคทเธอรีนเลือกที่จะลาออกไป หลังจากนั้น 1 ปี แต่ก่อนที่เธอจะจากมาครั้งสุดท้าย นักเรียนของเธอต่างก็ประสบความสำเร็จในการเรียน ส่วน เบ็ตตี้ ลูกศิษย์ที่ปฏิเสธการแต่งงานก็กำลังจะพองพยับ เพราะค้นพบว่าการทำงานไม่ใช่จุดหมายปลายทางในชีวิตของผู้หญิง และมันไม่จำเป็นต้องจบลงด้วยความสุขเหมือนเช่นละครหรือนิยายเสมอไป ลูกศิษย์ทั้งหลายต่างซาบซึ้งและแสดงความขอบคุณต่อแคทเธอรีน สำหรับบทเรียนที่เธอมอบให้ก่อนจากไป

Mona Lisa Smile

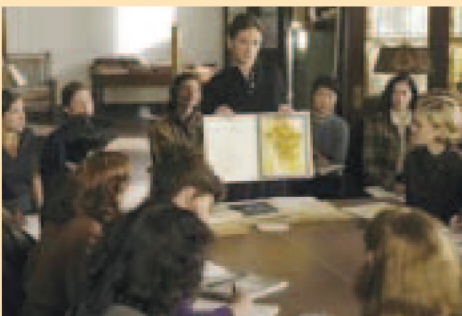
ในมุมมองของบทบาทความสัมพันธ์หญิงชาย (Gender)

คันสนีย์ สว่างวิวัฒน์

สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย

ภาพยนตร์เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้หญิง ไม่ว่าจะอยู่สังคมใด หรือยุคสมัยใด ต่างก็ได้รับการปลูกฝังความเชื่อ ความคิด และทัศนคติที่ไม่แตกต่างกัน นั่นคือความเชื่อที่ว่า ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือมาก เพราะบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงคือ การเป็นภรรยาและการเป็นแม่ที่ดีเท่านั้น สิ่งที่คุณผู้หญิงควรทำคือ การดูแลรูปลักษณ์ของตัวเองให้สวยงามดูดี การเรียนรู้งานบ้านการเรือน การดูแลปรนนิบัติสามี และการเลี้ยงดูลูกเท่านั้น

ค่านิยมเหล่านี้ ผู้หญิงคนโลกต่างได้รับการสั่งสอน ปลูกฝังและสั่งสมตามขนบประเพณีมาเป็นเวลาช้านาน เช่น สื่อโฆษณา

ในสไลด์ที่แคทเธอรีนนำมาให้นักเรียนดูในชั้นเรียน ซึ่งให้เห็นว่า ภาพโฆษณาสินค้าต่างๆ ทั้งเครื่องแต่งกาย เครื่องซักผ้า และบ้านจัดสรร มักจะนำเสนอว่าผู้หญิงที่ประสบความสำเร็จ คือ ผู้หญิงที่รูปร่างหน้าตาดี และมีสามีที่ฐานะดี สามารถเลี้ยงดูให้ผู้หญิงมีความสุขสบายจากสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้ นอกจากนั้น plot เรื่องในบทละคร นวนิยาย และภาพยนตร์ส่วนใหญ่ ยังแสดงให้เห็นว่า ตัวละครหญิงผู้เป็นนางเอกมักจะต้องมีอุปสรรคและคุณสมบัติ คือ สวย น่าสงสาร ยากจน และอาจไม่ต้องมีอาชีพการงานอะไร เธอเพียงแต่รอวันที่จะได้พบพระเอก หรือแต่งงานกับเจ้าชาย ที่มีทรัพย์สินสมบัติมหาศาล ที่รอวันให้เธอไปครอบครองภายหลังที่เธอ

แต่งงานกับเขาเท่านั้น ฉากสุดท้ายของหนังหรือละครที่มักจบลงอย่าง Happy Ending ด้วยการแต่งงานเสมอ ทำให้ผู้หญิงคิดว่านั้นคือจุดหมายปลายทางที่จะต้องตะกายไปให้ถึง จะมีละครสักกี่เรื่องที่ได้กล่าวถึงชีวิตหลังการแต่งงานที่อาจไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ เช่น หลังจากหย่าร้าง หรือหลังจากสามีเสียชีวิต พวกเธอหาเลี้ยงชีวิตและครอบครัวอย่างไร ? หรือพวกเธอมีความสุขและความภาคภูมิใจหรือไม่กับทรัพย์สินสมบัติที่สามีทิ้งไว้ให้ก่อนตาย ?

การแต่งงาน การมีครอบครัวไม่ใช่เป็นสิ่งที่ต้องต่อต้าน ตรงกันข้ามกลับเป็นสิ่งที่น่ายินดี แต่ผู้หญิงต้องไม่ลืมว่าการแต่งงานไม่ใช่เป้าหมายสุดท้ายในชีวิต ที่จะเป็นดัชนีวัดความสำเร็จและวัดคุณค่าของผู้หญิง

แคทเธอรีน วัตสัน น่าจะเป็นแบบอย่างของผู้หญิงรุ่นใหม่ ผู้ปลดปล่อยพันธนาการทางความคิดของผู้หญิงให้ค้นพบโลกแห่งเสรีภาพ พบหนทาง และอิสระทางความคิด รวมทั้งข้อสรุปว่า ผู้หญิงสามารถเลือกที่จะ **“เป็น”** ในสิ่งที่ตัวเองต้องการ ไม่ใช่ **“เป็น”** ในสิ่งที่คนอื่นหรือสังคมคาดหวัง เธอสามารถเป็นทนายความ เป็นครู เป็นนักเขียน เป็นนักร้อง หรือแม้แต่เป็นแม่บ้าน ก็ได้ถ้ามันเป็นสิ่งที่เธอเลือกและภูมิใจ

ผู้หญิงต้องยอมรับว่า บทบาท เจตคติ พฤติกรรม ค่านิยม นั้น สามารถเรียนรู้และแปรเปลี่ยนได้ตามวัฒนธรรมของแต่ละแห่งในแต่ละช่วงเวลา

หากผู้หญิงพร้อมจะเปลี่ยน ถึงเวลาแล้วที่ผู้หญิงจะต้องมองเห็นคุณค่าในตัวเอง ยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตัวของตัวเอง และสามารถเป็นผู้เลือก เป็นผู้ตัดสินใจมากกว่าการเป็นผู้ที่พยายามทำทุกอย่างเพื่อให้เป็น **“ผู้ถูกเลือก”** โดยไม่ได้ใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถ และศักยภาพของตนเอง อย่างแท้จริง

